

NEDRE DALÄLVENS INTRESSEFÖRENING
Org nr 885500-8374

Årsredovisning 2007 för NEDRE DALÄLVENS INTRESSEFÖRENING

Styrelsen för Nedre Dalälvens Intresseförening får härmed avge redovisning för räkenskapsåret 2007, föreningens tjugoförsta verksamhetsår.

Förvaltningsberättelse

Koncernförhållande

Koncernen omfattar förutom Nedre Dalälvens Intresseförening även det helägda dotterbolaget Nedre Dalälvens utvecklingsaktiebolag (NEDAB). Med ett gemensamt arbetsnamn benämns föreningen och bolaget Nedre Dalälvsamarbetet, förkortat NeDa. Nära kopplat till NeDa är den egna juridiska personen LEADER+ Nedre Dalälven, ideell förening. NeDa:s vd är även verksamhetsledare för LEADER+ Nedre Dalälven. Leader och NeDa delar även på vissa kansli- och kontorsresurser.

Allmänt om verksamheten

Nedre Dalälvens Intresseförening bildades den 12 juni 1986. Kansli inrättades i Gysinge.

Det geografiska verksamhetsområdet sträcker sig från Säter till havet vid Älvkarleby. Sett från älvperspektiv är området ca 17 mil långt.

NeDa har till uppgift att med utgångspunkt från Nedre Dalälvens unika och höga natur- och kulturmiljökvaliteter samt det centrala och strategiska läget i landet verka för att:

- övergripande ge regionen en positiv profilering
- gagna medlemmarna
- utveckla turismen
- bidra till inflyttning av hushåll och företag

Utvecklingsarbetet skall ske med beaktande av de areella näringarnas intressen, natur-, kultur- och miljöintressen samt medlemmarnas övriga intressen

NeDa har från starten betraktats som ett organ med turistisk tyngdpunkt. Men egentligen handlar det om att NeDa använder turismen inte bara som ett mål i sig utan också som ett medel som ska gagna även icke turistiska verksamheter. Syftet är alltså att turismen och dess budskap också ska bidra till bl.a. ökat intresse för inflyttning, öka möjligheterna att locka hit bristyrken, företag m.m. Det kvalitetsbaserade turistutbud som NeDa eftersträvar erbjuder också möjligheter för regionens företag ifråga om kund- och personalvård. För landsbygdens serviceutbud som ofta lever på marginalen kan därtill tillskottet i kundunderlag genom turismen vara av stor betydelse.

NEDRE DALÄLVENS INTRESSEFÖRENING
Org nr 885500-8374

Strategin för turismen är mera inriktad på kvalitet, baserad på bygdens höga natur- och kulturmiljövärden, än massurism. Denna strategi låter sig väl förenas med verksamheter hos de medlemmar som ej är verksamma inom turismen.

I fråga om inflyttning och etablering utgör NeDa ett komplement till medlemskommunernas och andra medlemmars arbete med dessa frågor, där NeDa har möjlighet att föra fram delvis andra budskap och nå andra målgrupper än vad som är det vanliga i dessa sammanhang.

Årets verksamhet

Med utgångspunkt från av stämman fastlagd affärsplan och av styrelsen beslutad verksamhetsplan bedrevs arbetet genom marknadsföring, inklusive utveckling av kontakter och projektverksamhet som gagnar medlemmarna och regionen. Föreningen har vidare initierat eller deltagit i projekt som är värdefulla för regionens och medlemmarnas utveckling.

Antalet medlemmar har under året varit 33 st och omfattat: nio kommuner, två regionala organ, två organisationer och skolor samt 20 företag.

Medlemmarna har fortlöpande under året erhållit information om pågående verksamheter genom redovisning av aktiviteter och andra utskick, samt därutöver varit inbjudna till överläggningar och andra arrangemang.

Styrelsemöten

Under året har fem styrelsemöten ägt rum. Styrelsen har haft följande sammansättning:

Ordinarie ledamöter:

För kommuner

Agneta Thörnqvist, <u>ordförande</u>	Avesta kommun
Carina Schön	Heby kommun
Jan Rindberg Isacson	Hedemora kommun
Carl-Ewert Olsson	Sandvikens kommun
Lars Skytt	Älvkarleby kommun

För mark- och vattenägare

Torbjörn Carlsson, <u>vice ordförande</u>	Bergvik Skog AB
Lars Sundström	LRF

För övrigt näringsliv

Hans Hansson	Älvkarleby Konferens och Turisthotell
Kjell Erlandsson	Dala Husby Hotell

NEDRE DALÄLVENS INTRESSEFÖRENING
Org nr 885500-8374

Suppleanter:

För kommuner

Lena Lundgren	Gävle kommun
Hans Eljansbo	Sala kommun
Lars Gabrielsson	Säters kommun
Rolf Pettersson	Tierps kommun

För mark- och vattenägare

Peter Altzar	Fortum Generation AB
Bengt Magnusson	E.ON

För övrigt näringsliv

Åsa Sundberg	Stora Enso Fors AB
Åke Gellerstedt	Östa Stugby

Auktoriserade revisorer har varit Leif Springare och Mats Vestling, KPMG och **lekmanarevisorer** har varit Lotta Zetterlund, LRF och Conny Rönnholm, Tierps kommun.

Valberedningen har bestått av Helen Lundell, Heby kommun, Jan Bendrik, Älvkarleby kommun och Kjell Rosén, Hedemora kommun med Lundell som sammankallande.

Verkställande direktör är sedan 1986 Kalle Hedin.

Övergripande medlemsarrangemang

Årsstämman

Årsstämman, som i vanlig ordning var välbesökt, ägde rum den 11 juni på Söderfors Herrgård med Tierps kommun som värd. Vid stämman avtackades Anette Wiktorsson efter åtta år som ordförande i NeDa då hon begärt att få avgå i samband med att hon också slutade som kommunalråd i Sandvikens kommun. Efter stämmoförhandlingar och lunch företogs kortare bruksvandring och en kort båttur med varpbåten Ymer (som kommit i Söderfors båtklubbs ägo via NeDa i början av 1990-talet). Därefter begav sig stämmodeltagarna av till Olpersgården för visning och eftermiddagskaffe. Olpersgården i Skogbo by mellan Gryttjom och Östervåla är ett privat gårdsmuseum i originalskick från 1815.

Framtidsseminarium

Tillsammans med LEADER+ Nedre Dalälven genomfördes ett framtidsseminarium i Söderfors den 3-4 maj. I seminariet deltog företrädare från de fyra berörda länsstyrelserna, Jordbruksdepartementet, regionförbund, NeDa-kommunerna, ideella och privata genom olika Leaderprojekt och LAG-ledamöter, sammantaget 75 personer. Huvudtemat var framtida regionutveckling och kommande möjligheter inom det då i princip färdiga nya Landsbygdsprogrammet för perioden 2007-2013 (i praktiken 2008-2014). Vid seminariet

NEDRE DALÄLVENS INTRESSEFÖRENING

Org nr 885500-8374

presenterades den omfattande utvärdering av det dittillsvarande Leaderarbete som genomförts under vintern och våren (se vidare nedan under LEADER Nedre Dalälven). Frågan om ett kommande Leader Nedre Dalälven och dess gränser behandlades i grupparbeten. Resultatet blev att kansliet för Leader+ fick i uppdrag att arbeta vidare för att forma ett nytt Leaderarbete i Nedre Dalälven. Vidare uppdrogs åt kansliet att inbjuda företrädare för omkringliggande kommuner för att diskutera gränsdragningsfrågor m.m. Ett sådant seminarium genomfördes den 18 oktober i Gysinge med 54 företrädare från det egna områdets nio kommuner, sju omgivande kommuner, företagsorganisationer m.fl.

Årsavslutning/Julträff

Den 14 december var medlemmarna m.fl. inbjudna till sedvanlig informell årsavslutning i Flottarkojan i Gysinge.

Fortlöpande medverkan i externa utvecklingsorgan

Under året har NeDa deltagit i en lång rad sammankomster och utredningsgrupper rörande regionens eller delar av regionens utveckling, bl.a: För tjugonde året i rad har NeDa deltagit aktivt i Söderforsgruppens arbete, i vilken ingår företrädare för Tierps kommun, föreningsliv, Söderfors Herrgård, m.fl. Fortlöpande deltar Vd i Garpenbergs Intressenters styrelse (äger och driver verksamheten vid f.d. skogshögskolan). Vidare deltar NeDa i det kommunala samarbetet Södra Dalarna. I Gysinge deltar NeDa i Bruksrådet. Vidare i styrgruppen för turismutveckling i Svartådalen (Sala kommun) och styrgruppen för Bo på lantgård (hela NeDa-området). Därtill deltar NeDa genom sina projekt Biosfärområde, Fiskenätverket och Turismnätverket i ett antal informella och formella utvecklingsorgan (se vidare nedan).

Dalälvens vattenvårdsförening

Vd ingår sedan 1990 i styrelsen för Dalälvens Vattenvårdsförening vars huvuduppgift är att genom ett omfattande kontrollprogram svara för fortlöpande recipientkontroll i hela Dalälvens avrinningsområde och dess mynningsområde. Medlemmar utgörs av alla kommuner inom avrinningsområdet och större industrier.

Projekt och uppdrag

Nationalparken/naturum och naturreservat

Vd företräder NeDa och de fyra berörda kommunerna i skötselrådet för Färnebofjärdens Nationalpark. Vidare ingår NeDa även i länsstyrelserna Gävleborgs och Uppsala läns skötselråd för reservaten Båtfors, Spjutholmen och Bredforsenområdet.

NeDa har berörda tre länsstyrelser tillstånd att genomföra visningar och aktiviteter i nationalparken. Nära samarbete har skett med det nya Gysinge naturum, bl.a. har NeDa åt

NEDRE DALÄLVENS INTRESSEFÖRENING
Org nr 885500-8374

Färnebofjärdens Naturum genomfört guidade båtturer med NeDa:s båt Svanen.

Turistiska uppdrag till NeDa åt Heby kommun, Sandvikens kommun och Tierps kommun

I början av året avslutades och avrapporterades ett omfattande uppdrag med att handha Heby kommuns turistservice samt upprätta och arbeta med frågor kring det turistiska utvecklingsarbetet i Heby kommun. I uppdraget ingick att avslutningsvis upprätta förslag till turismstrategi för Heby Kommun (26 s).

Under året avslutades ett turistiskt uppdrag från Sandvikens kommun att under 2006 och 2007 arbeta med turismutveckling i Gysinge.

I slutet av året påbörjades arbete med att åt Tierps kommun ta fram ett förslag till hur en strategi för kommunens arbete med utvecklingsfrågor som berör turism- och näringslivsutvecklingsfrågor med anknytning till turism kan tas fram och förankras.

Skogs- och energiprojektet

Sedan början av 1990-talet har NeDa tillsammans med medlemmar med skoglig inriktning eller annan anknytning till skog, byggande i trä samt energi genomfört skogstemadagar för beslutsfattande politiker och tjänstemän på kommunal, regional och nationell nivå.

Temadagen 2007 genomfördes den 10 september med ett drygt 40-tal deltagare vid Garpenbergs Herrgård med omgivningar. Huvudfrågorna var klimatförändringens påverkan på skogsbruket, frågan om energiråvara från skogen och ökad skogsproduktion

Projekt Biologisk Myggkontroll

En statlig utredning under ledning av landshövding Svegfors presenterades i maj 2003 med målet att med miljömässigt skonsamma metoder reducera myggplågan i Nedre Dalälvsområdet till acceptabla nivåer. Utredningen innebär ett statligt stöd på 25 milj. kr under perioden 2004-2008. Därtill beräknas bidrag på ca 15 milj. kr från kommuner. Den totala årsbudgeten uppgår sålunda till ca 8 milj. kr.

Organisation för verksamheten

Från 2006 har en viss förändring genomförts i organisationen för verksamheten. Den tidigare s.k myggkoordinators arbetsuppgifter på NeDa-kansliet har sålunda fördelats på andra personer inom projektet, bl.a innebärande att Vd är föredragande i styrgruppen under NeDa:s styrelse. Styrgruppens ordförande, ny från 2007, Lars Sundström, LRF är ledamot av NeDa:s styrelse och i övrigt ingår företrädare för de av myggkontrollen berörda sju kommunerna. Myggprojektets hemsida är www.mygg.se.

Ansvarig projektledare är dr Jan Lundström som rapporterar till vd och styrgruppen. Det vetenskapliga arbetet, såväl forsknings- som utvecklingsarbete, utförs av Evolutionsbiologiskt centrum vid Uppsala Universitet med Jan Lundström som ansvarig och med dr Martina Schäfer som operativ ledare för bekämpningsinsatser samt ytterligare forsknings- och

NEDRE DALÄLVENS INTRESSEFÖRENING
Org nr 885500-8374

fältpersonal, totalt fyra heltidstjänster. Dessa är till 50 % anställda i NeDa och till 50 % av universitet varifrån NeDa köper tjänsterna. Personal vid räddningskårerna i Tärnsjö och Österfärnebo är behjälpliga med inventering av stickmygglarver.

Verksamheten 2007

Under vintern upphandlades material och tjänster samt infordrades markägartillstånd för bekämpning med VectoBac G (innehåller Bti). Totalt har sju ansökningar om dispens för myggbekämpning med hjälp av Bti spridd från helikopter lämnats till Kemikalieinspektionen. Ansökningarna för Östa (44 ha), Österfärnebo-Tärnsjö-Huddunge (1523 ha) och Jädersholmar-Sonnboviken (182 ha) beviljades direkt. Ansökan Hedesunda-Söderfors-Sevallbo (942 ha) beviljades för delområden inom Uppsala län. Länsstyrelsen i Gävleborgs län avstyrkte dock ansökan. Efter överklagan till Miljödomstolen beviljades även delområdena inom Gävleborgs län. Ansökan för Ista (138 ha) avslogs med hänvisning till att länsstyrelsen i Gävleborg inte beviljade dispens från regler för Ista naturreservat, men efter överklagan till Miljödomstolen beviljades även denna ansökan. Ansökningar om dispens för områden runt Gysinge kunde ej färdigbehandlas under 2007 och vi avvaktar beslut under 2008. Sammantaget innebär 2007 ett genombrott vad gäller möjligheten att hjälpa stora delar av befolkningen med de myggproblem som översvämningsmyggen *Ochlerotatus sticticus* orsakar i området.

Sommaren 2007 var extremt torr och för Dalälven noterades mycket låga vattennivåer vilket medförde att översvämningsmyggorna inte fick några möjligheter att kläcka fram i stora mängder. Den enda bekämpningsinsatsen detta år var på 40 ha och utfördes i Hallsjön vid Huddunge.

Av insatser i övrigt kan bl.a. följande nämnas:

- Inventering av stickmygglarver i samband med översvämningsinsatser.
- Fällfångst av mygghonor i ca 30 områden kring hela Nedre Dalälven en natt var 14:e dag (v19 – v37) i vårt monitoringprogram för att mäta mängder och geografisk förekomst, se artsammansättning, samt observera effekter av bekämpning.
- Kontrollprogram för insekter med fångst av vattenlevande insekter med kläckningsfällor, aktivitetsfällor och vattenhåv. Målet är att visa om det finns några negativa ekologiska effekter av att bekämpa stickmygglarver med Bti.
- Identifiering av insamlade stickmyggor till art, av andra insamlade våtmarksinsekter till taxonomisk ordning, familj eller art. Detta omfattande arbete utförs under vinterhalvåret och vilken taxonomisk nivå de identifieras varierar mellan grupper.
- Identifiering till art av alla fjädermyggor fångade med kläckningsfällor inom uppföljningsprogrammet under 2002 till 2006. Detta arbete utförs av dr. Yngve Brodin, vår ledande internationella expert på fjädermyggor.
- Inventering av havsörn, fiskgjuse, trana, storlom och sångsvan i samtliga områden aktuella för ansökan om bekämpningstillstånd (från mark och från helikopter), samt observation av om häckande fåglar störs av helikopter.
- Isolering av virus från stickmyggor fångade vid Nedre Dalälven utförs av samarbetspartners i Tyskland och vi har från myggor fångade 2000 till 2003 hittat totalt 18 isolat av Sindbisvirus (ger Ockelbosjuka hos människor), varav 15 isolat under 2002 främst vid Österfärnebo och Gysinge.

NEDRE DALÄLVENS INTRESSEFÖRENING

Org nr 885500-8374

- Fångst av skogslevande fåglar (värddjur för Sindbisvirus) samt blodprovtagning och ringmärkning för att förklara varför utbrott av Ockelbosjukan inträffar vart 7:e år.
- Serologiska tester av fågelblod insamlat vid Nedre Dalälven under 2002 till 2004 och resultaten visar att Sindbisvirus, som orsakar hudutslag och ledvärk hos människor, förekommer årligen hos fåglar i området.
- Rapportering av resultat till Naturvårdsverket, Kemikalieinspektionen och berörda länsstyrelser i form av sju skriftliga rapporter (samtliga klara januari 2008). Speciellt vill vi nämna rapporten om att Bti inte gav några påvisbara negativa effekter på arter av fjädermyggor, samt rapporten om att få arter storfåglar finns i planerade bekämpningsområden och att de som häckar där inte störs av helikopter. Tre av de inlämnade rapporterna har sänts till internationella tidskrifter för publicering och två av de tre har godkänts för publicering.
- En tidigare fältarbetare inom projektet avslutade sina studier till civilingenjör med att konstruera en hydrologisk modell för simulering av översvämningar i Nedre Dalälven (Vähäkari A. 2006. Simulering av översvämningar i Nedre Dalälven. Examensarbete 20 p, civilingenjörsprogrammet i miljö- och vattenteknik, Uppsala universitet).

LEADER+ Nedre Dalälven

Genom initiativ från NeDa blev Nedre Dalälven år 2000 utsett till ett av landets 12 LEADER+ områden, bland 32 sökande områden. Leader är en del av EU:s landsbygdsutveckling. Treparterskapet är en grundläggande del av Leadermetoden. Det innebär att privat, ideell och offentlig sektor samarbetar, vilket syftar till och oftast leder till andra och större resultat än om var och en sektor hade arbetat för sig. LEADER+ Nedre Dalälven pågår under åren 2001-2008.

De kontanta medlen för Leaderverksamheten finansieras till 40 % med EU-medel och till 60 % med stöd från nationella offentliga organ. För LEADER+ Nedre Dalälven innebär detta att berörda tio kommuner och åtta regionala organ svarar för den nationella offentliga medfinansieringen. Utöver stödet från LEADER+ skall projektets egen insats vara minst lika stor i pengar och/eller arbete som Leaderstödet. En särskild grupp, LAG (lokal aktionsgrupp), beslutar om stöd till olika projekt inom Leaderområdet. LAG i LEADER+ Nedre Dalälven består av 21 ledamöter med 1/3 från vardera sektorn.

LEADER+ Nedre Dalälven har konstituerat sig som en egen juridisk person i form av ideell förening. NeDa:s vd är även verksamhetsledare för LEADER+ Nedre Dalälven och Leader och NeDa delar på vissa personella, administrativa och lokalmässiga resurser.

Vid utgången av år 2007 var läget följande:

- * LAG hade beviljat Leaderstöd på sammanlagt 51,3 milj. kr till 135 olika projekt (110 lokala projekt och 25 nätverksprojekt som omfattar hela Leaderområdet. Fem av de sistnämnda projekten tillhör insatsområde 2: Interregionala och transnationella projekt).
- * Den totala resursinsatsen i dessa 135 projekt uppgår till minst 137 milj. kr.
- * 82 projekt var avslutade vid årsskiftet.

NEDRE DALÄLVENS INTRESSEFÖRENING
Org nr 885500-8374

* Alla förväntade Leadermedel var reserverade genom projektbeslut.

Vid det tidigare nämnda gemensamma framtidsseminariet för LEADER+ Nedre Dalälven och NeDa i Söderfors den 3-4 maj presenterades utvärdering av LEADER+ Nedre Dalälven för perioden t.o.m. februari 2006 (drygt 5/7 av programperioden).

Utvärderingens utgångspunkt var: *Vad finns idag, som inte hade funnits, om Leader+ Nedre Dalälven inte funnits?*

Av utvärderingen på 230 sidor framkom bl.a följande effekter:

- 301 nya nätverk
- 230 nya arbetstillfällen
- 240 bevarade arbetstillfällen
- 127 nystartade företag
- 63 bevarade företag
- 220 inflyttade personer
- drygt 200 nya varor och tjänster
- nära 140 000 nya gäster under perioden

Av de 90 projekten som ingick i utvärderingen uppger 77 % förbättring av affärsmässighet, 94 % förbättring av samarbetsklimat, 93 % förbättring av framtidstro, 85 % förbättring av entreprenörskap och 87 % förbättring av kompetens.

Närmare uppgifter om de olika projekten (sökanden, stödbelopp, kontaktpersoner m.m.) finns på föreningens hemsida (www.leader-nedredalalven.org).

Turismnätverket

I all turistisk utveckling behövs resurser till marknadsföring, såväl ekonomiska som kompetensmässiga. De enskilda turistverksamheter som finns i området har var för sig inte tillräckliga resurser att nå ut med sina budskap till marknaden. Nedre Dalälven har så höga kvalitéer och goda förutsättningar att området och dess enskilda aktörer skulle kunna ha större framgång inte bara på en svensk marknad utan även på utlandsmarknaden om marknaden kunde nås av budskapen. Därtill krävs för att nå åsyftat resultat ifråga om lönsamhet att många enskilda projekt utvecklar en mer affärsmässig karaktär och mer marknadsanpassad verksamhet med bokningsbara produkter.

Turismnätverket, som startade 2001 med NeDa som projektägare och vd som projektledare, finansieras främst med stöd från LEADER+ Nedre Dalälven, deltagarnas egna privata insatser och kommuners medverkan i olika satsningar. Turismnätverket har totalt kontakt med ca 250 turistiska aktörer. Mer aktivt deltar fortlöpande ca 100 aktörer.

Inledningsvis har inom ramen för Turismnätverket bl.a. framtagits marknadsföringsmaterial på språken svenska, engelska, tyska, franska och polska. Marknadsföring har skett genom mässor, visningsresor för konferensköpare, återförsäljare och media, samarbete med agent- och resebyråledet m.m. I det initiala arbetet har också ingått framtagande av ny gemensam hemsida.

Huvudinriktningen i projektet är att få fram *affärsmässiga, prissatta och bokningsbara produkter* bland deltagarna i nätverket samt att bygga upp en gemensam bokningstjänst. Särskilda resurser har tillskapats inom NeDa för att ge råd, stöd och vara bollplank till

NEDRE DALÄLVENS INTRESSEFÖRENING
Org nr 885500-8374

enskilda turistentreprenörer ifråga om framtagande av affärsmässiga och bokningsbara produkter. Under senare år och med ökad acceleration har det skett stora förändringar i hur turistprodukter bokas och betalas. Under 2007 har därför uppbyggnad av ett system med *möjlighet till onlinebokning och -betalning* varit en av nätverkets viktigaste uppgifter. Under hela projekttiden har vidare ingått att samordna och möjliggöra utåtriktade marknadsföringsinsatser (se vidare under Turism nedan).

Som ett led i kompetensutvecklingen genomförs återkommande nätverksträffar med olika teman, ofta med inbjudna föreläsare som ligger långt fram inom svensk turismutveckling. En sådan tvådagars HACCP-kurs (verktyg för riskanalys och hantering av risker) inom livsmedelshantering för entreprenörer genomfördes tillsammans med LRF i början av 2007 med anledning av nya regler för livsmedelstillsyn (egenkontroll). Den lockade 45 deltagare.

Vid en träff i Turismnätverket under hösten 2007, med 70 deltagare företrädande bl.a. 45 entreprenörer och besöksmål samt NeDa kommunernas turistfunktioner, genomlystes NeDa:s marknadsaktiviteter/ turistiska verktyg. De synpunkter som redovisades ligger till grund för NeDa:s fortsatta turistiska aktiviteter enligt affärsplanen 2008 –2010.

Fiskenätverket

Fiskenätverket startade 2001 med NeDa:s vd som projektledare. Initialt handlade planen om marknadsföring av fiskemöjligheterna i Nedre Dalälven. Från slutet av 2004 överfördes marknadsföringsfrågorna till Turismnätverket och Fiskenätverket övergick till att främst handla om fiskevårdsfrågor. Nätverket beslutade i slutet av 2005 att ta fram en *övergripande plan för fiskevården i Nedre Dalälvens avrinningsområde från Långhag i Sätters kommun till havet vid Älvkarleby*. NeDa:s vd är huvudförfattare till planen. Planen ska så långt möjligt spegla gemensamma ståndpunkter bland närmast berörda (fiskevårdsområden, fiskevattenägare vid sidan av fiskevårdsområden, lokala entreprenörer med anknytning till fisket samt de fyra berörda länsstyrelsernas fiskeenheter). Den ska ge rekommendationer till fiskevårdsområdets och andra berördas verksamhet relaterat till de arter som fiskeintresset främst är knutet till, nämligen *gädda, gös, öring* och *harr*. De för det betydelsefulla fisket i Älvkarleby avgörande arterna *lax* och *havsöring* berörs också. Utöver tillvaratagande av tidigare genomförda undersökningar i området, modern kunskap inom fiskevård och nätverkets samlade erfarenhet och kunskap har kompletterande undersökningar och inventeringar genomförts. I november 2007 sändes planen på remiss till berörda fiskevårdsområden m.fl. Genomgång av inkomna remissvar (15 st), vilka i allt väsentligt instämde i planen, skedde vid möte med nätverket i början av 2008. Vid mötet bestämdes om vissa smärre kompletteringar ifråga om kräftor med hänsyn till att signalkräftan är under stark etablering i älven. Vidare vissa kompletteringar i hur arbetet med att fått till stånd en mer naturlig öringstam ska bedrivas.

Under året uppdaterades NeDa statistiken över antalet fiskedagar i Nedre Dalälvsområdet (18 fiskevårdsområden eller annat kortvatten från Säter till Älvkarleby). Antalet fiskedagar uppgick 2006 till ca 115 000, vilket är i nivå med de högsta värden som tidigare framkommit 2003 och 2004. Någon mer exakt ekonomisk värdering har inte genomförts men en grov uppskattning av vad dessa fiskare omsätter i bygden och värdet i övrigt för bygden torde kunna uppskattas till snarare över än under 50 milj. kr per år.

NEDRE DALÄLVENS INTRESSEFÖRENING
Org nr 885500-8374

I mån av lokal medfinansiering har fiskenätverket även engagera sig i konkreta, strategiska biotopinsatser. Sådana konkreta biotopinsatser för att skapa lek- och uppväxtområde för harr och öring i har genomförts i Gysinge och i Tyttbo.

Fiskenätverket finansieras med Leaderstöd, bidrag från Fiskeriverket samt vid konkreta biotopinsatser närmast berörda.

Biosfärområde

Biosfärområden är representativa landskapsavsnitt som kan omfatta både land- och vattenmiljöer och som är internationellt utpekade av UNESCO:s program Man and the Biosphere (MAB). Biosfärområden ska

- gynna de boende i området genom social och ekonomisk utveckling
- värna den biologiska mångfalden
- vara arenor för forskning och utveckling

I Sverige finns hittills två biosfärområden: Torne Träsk och Kristianstads Vattenrike. Älvdalskapet Nedre Dalälven och Vänerskärgrården med Kinnekulle är utsedda biosfärkandidater där arbete pågår med att bli biosfärområde.

Det finns över 400 biosfärområden i mer än 90 länder.

År 2004 påbörjades i NeDa:s regi en förstudie för att ta reda på om grundläggande förutsättningarna finns för att Nedre Dalälven skulle kunna ansöka om att bilda ett biosfärområde. Förstudien genomfördes med stöd från LEADER+ Nedre Dalälven och de fyra berörda länsstyrelserna

En slutrapport av förstudien kunde i slutet av 2005 lämnas över till svenska MAB-kommittén. som i början av år 2006 beslutade att godkänna Nedre Dalälven som biosfärområdeskandidat. Därmed kunde arbetet säkerställas för det omfattande arbetet med att upprätta en ansökan om att bli biosfärområde. Stöd till arbetet utgår från Naturvårdsverket, LEADER+ Nedre Dalälven och NeDa-kommunerna.

Under 2006 och 2007 har genom mötesverksamhet med i bygden berörda intressenter successivt huvudinriktningen för biosfärarbetet i Nedre Dalälven inriktats mot att medverka till ett bibehållande av det öppna landskapet. Något som varit en viktig fråga i NeDa-sammanhang alltsedan föreningens tillkomst för drygt 20 år sedan. Särskilt viktiga intressenter i det fortsatta arbetet är därmed jordbruksnäringen. Även när det gäller turism och fiske är biosfärarbetet viktigt och innebär också marknadsfördelar när omvärlden efterfrågar en hållbar utveckling. Ambitionen är att Nedre Dalälven här ska bli ett föredöme.

Parallellt med ansökningsarbetet genomförs bl.a inom ramen för LEADER+ Nedre Dalälven en rad projekt med tydlig biosfärisk karaktär, såsom t.ex. nämnda fiskevårdsprojekt. Därtill sker insatser lokalt direkt genom biosfärarbetet. Under 2007 har medverkan skett vid genomförande av en masterskurs i Water Resource Management för Uppsala Universitet vid Gröna kunskapshuset och omgivningarna med studenter från många olika länder, dock ingen

NEDRE DALÄLVENS INTRESSEFÖRENING

Org nr 885500-8374

från Sverige. Vidare har tillsammans med Högskolan Dalarna, länsstyrelsen Dalarna, Avesta kommun och berörd markägare genomförts en landskapsanalys och regionala landskapsstrategier. Projektet avslutades med välbesökt seminarium och studiebesök av fältarbetet vid Fornby Gård. På lokalt initiativ från markägare och övrig lokalbefolkning har Biosfärprojektet bidragit till att återupprätta båtled i Bredforsområdet på gränsen mellan Hedesunda och Söderfors. Leden är nödvändig för brukarna ska kunna utföra skötsel på öarna och för att fiskare och annat friluftsliv ska kunna ta sig fram i det svårnavigerade vattnet. Biosfärprojektet har vidare påtagit sig en samordnade roll tillsammans med Hedemora kommun i beskrivningen av en hållbar utveckling av Hovranområdet.

Internationella kontakter har under 2007 skett vid MAB möte i Stockholm. Vidare har biosfärkoordinatören deltagit i Unescos konferens för europeiska nätverket i Turkiet med 120 deltagare från 32 länder. I september gjordes en tredagars studieresa till vårt närmaste biosfärområde, Skärgårdshavet i Åbo skärgård. Vid resan deltog företrädare för kommunerna, jordbruksnäringen och forskningen.

Marknadsföring

Flytta hit

Målområdet för "Flytta Hit-kampanjen är Uppsala-Storstockholm. NeDa:s marknadskontakter genom åren vid mässdeltaganden och utställningar, kontakter med mäklare och i andra sammanhang visar en tydlig bild av vad marknaden efterfrågar. I enlighet därmed är det äldre hus och gårdar på landsbygden och tätorternas kulturmiljöer som lyfts fram i marknadsföringen. Marknadsföringsinsatserna sker i nära samarbete med berörda kommuner och regionens mäklare.

Under vecka 21 genomfördes i samarbete med media- och mässföretaget Newsfactory Flytta Hit-kampanj i Stockholm för NeDa-kommunerna. I kampanjen ingick en tidning med en upplaga av 185 000 ex i Svenska Dagbladet och för distribution vid utställning på Stockholms Centralstation den 24 –25 maj. Tidningen 2007 innehöll omfattande annonsering från intressenter i Nedre Dalälvsområdet. Därtill reportage från området i form av ett generellt om Nedre Dalälven, ett om familjen som flyttade från Stockholm till Hedemora och hittade livskvalitet och ett om OK/Q8:s kundservice som flyttade från Stockholm till Koppardalen i Avesta. Därtill har Newsfactory öppnat en portal på Internet med bl.a en funktion som visar alla lediga jobb i de kommuner som är med i kampanjen och länkar till kommunernas hemsidor.

Vid utställningen visades som exempel på möjligheterna 2-3 hus per kommun som just då var till salu. Husen plockades fram av NeDa i samarbete med mäklare. På grund av att mäklarnas bilder på Internet är lågupplösta har NeDa svarat för fotografering som håller för A 3 bilder.

Utställningen var även 2007 välbesökt och Stockholm Central är en strategisk plats i sammanhanget.

NEDRE DALÄLVENS INTRESSEFÖRENING
Org nr 885500-8374

Turism

Inom ramen för NeDa:s turismverksamhet sker

- a) marknadsföring i Sverige och Europa gentemot såväl semesterturism som affärsturism
- b) stöd till produktutveckling avseende hela skalan från mycket småskalig verksamhet till etablerade anläggningar samt geografiskt sammanhållna områden
- c) i NeDa:s egen regi i samverkan med turistentreprenörer, direkt insäljning och genomförande av arrangemang för i första hand affärsturism och även utländsk semesterturism
- d) bokning och förmedling av enskilda produkter i området

NeDa:s aktiva roll som incoming operatör (c-d ovan) har flera syften, bl.a.:

- att fungera som kvalitetssäkrare genom att optimalt ta tillvara kundens önskemål
- att stödja medlemmar med mat och logi i insäljning och genomförande
- att, ifråga om affärsturismen, öka möjligheterna för entreprenörer/verksamheter att kunna fungera som underleverantörer till mat-, konferens- och logianläggningar.

Top 10 Fishing Sweden

Det viktigaste verktyget för NeDa för att få utländsk semesterturism har sedan mitten av 1990-talet fram till 2007 varit det nationella samarbetet *Top 10 Fishing Sweden, ekonomisk förening* där NeDa:s vd är ordförande sedan många år. Under 2007 har p.g.a. organisatoriska förändringar inom den samarbetspart som haft uppdraget att handha marknadsföring och centralbokning för alla destinationer inom Top 10 resurserna minskat dramatiskt och samarbetet mellan parterna avslutades därför under andra halvan av 2007. NeDa har därför under senare delen av 2007 arbetat med att hålla ihop Top 10 med sikte på att Top10 ska förbli det mycket viktiga varumärke som det hittills varit i Europa. Trots förändringarna ökade omsättningen av bokningarna något för NeDa genom Top 10 under 2007.

Nya kategorier av utländska turister

Genom NeDa:s kontaktnät på den holländska marknaden har affärskontakter knutits med olika researrangörer som i sina program för bilrundturer säljer övernattningar på anläggningar i NeDa-området. Den holländska efterfrågan gäller hotellboende med en karaktär och service som skiljer sig från mer traditionella hotellkedjor. Även för stugbyar med självhushåll är efterfrågan större än vi har möjlighet att erbjuda ifråga om standard, läge och antal. Under 2007 uppkom även arrangörsförfrågningar från utlandet gällande rundturer med temat "Bo på Lantgård".

Hemsida

Hemsidan www.nedredalalven.se vidareutvecklas successivt och består vid utgången av 2007 av ca 710 sidor, varav delar på fem olika språk. Därtill ingår ett stort antal sidor som kan laddas ner. Ett 75-tal turistiska verksamheter har tagit tillvara möjligheten att finnas med på sidan. På hemsidan finns information om NeDa även vid sidan av turistiska budskap, bl.a presentationer av NeDa-kommunerna, information om fiske, flytta hit, biosfärområdesarbetet, m.m.

NEDRE DALÄLVENS INTRESSEFÖRENING
Org nr 885500-8374

Företag och besöksmål i NeDa-området har erbjudits möjlighet att för en låg kostnad medverka på hemsidan med sin egen presentation och för en mindre ersättning att få materialet översatt till engelska, tyska, franska samt polska (klumppris 6 kr/ord).

Under 2007 har bokningstjänst med **onlinebokning via hemsidan** vidareutvecklats. Hjälp och stöd kring systemets möjligheter för logianläggningar, aktivitetsentreprenörer och besöksmål är en av de viktigaste satsningarna NeDa kan bistå sina turistintressenter med. Genom att utnyttja Internets försäljningsmöjligheter kan NeDa-områdets nätverk stärkas och nödvändig produktutveckling ske där olika leverantörers utbud kan tillgängliggöras och paketeras.

NeDa har under 2007 även träffat överenskommelse med **Visit Sweden** (Sveriges officiella försäljningsorganisation av turism utomlands) att sälja ett urval produkter via onlinebokning på www.visitsweden.com.

Mässdeltaganden

NeDa deltog för andra året i rad vid den workshop som Visit Sweden arrangerar vid **Vakantiebeursmässan** i holländska Utrecht. Vid workshopen bokar säljare och köpare (researrangörer) samt även press möten för att sälja in anläggningar och göra upp om olika marknadsföringsarrangemang. Kontakterna har lett till flera visnings-/ testresor i NeDa-området som resulterat i kontrakt med större och mindre turistanläggningar.

NeDa har årligen i januari deltagit i **Scandinavian Hospitality Incentive Exhibition**, SHIE i Älvsjö. Detta är norra Europas största mässa för affärsrese- och mötesmarknaden och den enskilt viktigaste marknadsplatsen för NeDa att få kontakt med nya och upprätthålla relationer med etablerade kontakter runt om i landet. 2007 deltog i monter med medlemmarna Dala Husby Hotell & Restaurang, Gysinge Wårdshus, Älvkarleby Turist & Konferenshotell, Söderfors Herrgård och Äventyrarna.

NeDa har alla år deltagit i **Vildmarksmässan** sedan den startade 1988. Under de senaste åren har NeDa haft en av de största montrarna och 2007 var monter på drygt 200 m² med ett drygt 30-tal medutställare från regionen. I anslutning till mässan hade NeDa **helsidesreportage**, tabloid, i mässtidningen, som också gick som bilaga i **Dagens Nyheter**.

Medverkan skedde 2007 också i **Avestamässan** där NeDa samordnade ett deltagande för ett antal småskaliga turistaktörer.

Mässdeltaget avslutades 2007 i månadsskiftet augusti – september med deltagande i **Salamässan** med monter både inom- och utomhus för intressenter i NeDa.